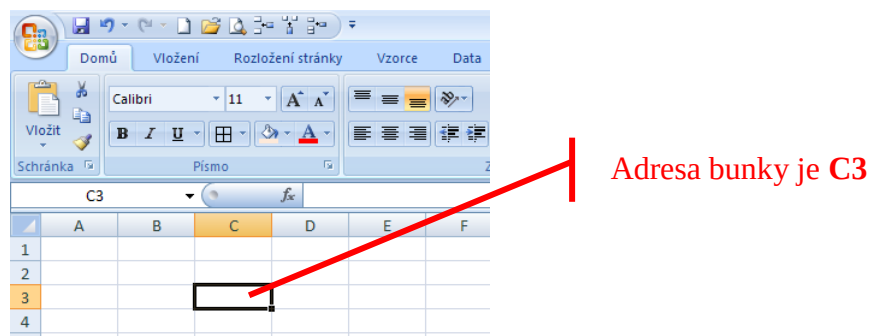

ZAČIATKY S EXCELOM

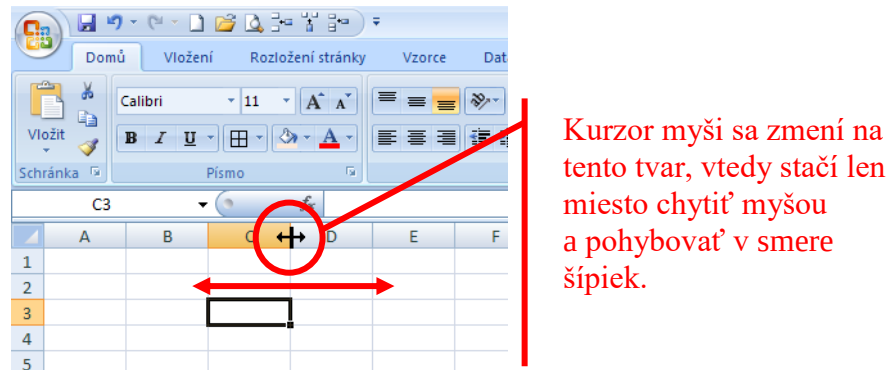
Excel je tzv. tabuľkový procesor (kalkulátor), ktorý prioritne slúži na prácu s dátami a ich ďalšie spracovanie. Jeho funkcie sú prispôsobené na tento účel.

Súbor Excelu je rozdelený do **Hárkov** (listov), ktoré vyzerajú ako jedna veľká tabuľka. Tabuľka obsahuje tzv. **bunky**, ktoré majú každá svoju adresu. Riadky sú označené číslami 1,2,3... a stĺpce písmenami A,B,C,...

Po bunkách sa môžeme pohybovať šípkami na klávesnici alebo klikaním myšou na jednotlivé bunky. **POZOR!** Pri opravovaní textu v bunke je potrebné kliknúť na príslušnú bunku 2x (tj. dvojklik), v opačnom prípade dôjde k premazaniu obsahu bunky.

Šírka bunky sa dá jednoducho upravovať. Ak chceme upraviť šírku stĺpca, resp. výšku riadku, stačí sa nastaviť medzi dva príslušné stĺpce (riadky) a myšou upraviť jeho šírku (výšku).

Text vpisujeme do príslušných buniek rovnakým spôsobom ako aj text do Wordu. V prípade Excelu je rozdiel v tom, že text sa vpisuje do bunky a v prípade dlhšieho textu je potrebné veľkosť bunky prispôbiť. Formát textu sa mení rovnako ako vo Worde podľa príslušných ikoniek na paneli *Formát*, resp. cez *Hlavné menu* a položku *Formát*.

Úloha 1 – tvorba základnej tabuľky

Vytvorte tabuľku podľa predlohy na samostatný hárok (budeme ju ešte potrebovať).

Svetadiely			
Kontinent	rozloha	obyvateľov	obyv/km ²
Európa	10 527	687	65,26
Ázia	44 413	2691	60,59
Afrika	30 319	484	15,96
Severná Amerika	21 515	250	11,62
Jižní Amerika	20 566	373	18,14
Austrália a Oceánia	8 511	24	2,82
Antarktída	13 209	0	0,00
Celkem	149 060	4509	30,25

Úloha 2 – vloženie kalendárneho radu

a) Vložte do stĺpca A kalendárny rad pracovných dní práve prebiehajúceho mesiaca.

b) Použite *Podmienené formátovanie* a farebne odlišťte dni 2. týždňa daného mesiaca (7. – 11. 10. 2013)

Riešenie:

Vložte do bunky A1 dátum prvého dňa v mesiaci vo formáte 1/10/2013. Vyznačte túto bunku, nastavte kurzor myši do pravého dolného rohu (kurzor myši sa zmení na čierne +) a pravým tlačidlom myši ťahajte smerom nadol o cca 25 – 30 riadkov. Uvoľnite pravé tlačidlo – zobrazí sa ponuka, z ktorej vyberiete „Vyplniť názvy pracovných dní“.

	A	B
1	október 2013	
2	1.10.2013	utorok
3	2.10.2013	streda
4	3.10.2013	štvrtok
5	4.10.2013	piatok
6	7.10.2013	pondelok
7	8.10.2013	utorok
8	9.10.2013	streda
9	10.10.2013	štvrtok
10	11.10.2013	piatok
11	14.10.2013	pondelok
12	15.10.2013	utorok

Úloha 3 – písanie vzorcov

Do buniek A4 až A9 vpište **a** až **f** a do buniek B4 až B9 hodnoty 6, 5, 4, 3, 2, 1, teda vo vzorcoch bude pre nás $a = 1$, $b = 5$, $c = 4$, $d = 3$, $e = 2$, $f = 1$. Vypočítajte hodnotu x podľa príslušných vzorcov.

$$1. \quad x = (a + 2b + 3c + 4d + 5e) \cdot 6f \quad (300)$$

$$2. \quad x = \frac{a + b}{a - b} \quad (11)$$

$$3. \quad x = \frac{(a + c) \cdot (c + d)}{(b + d) \cdot e} \quad (4,375)$$

$$4. \quad x = (a^2 + b^2)^2 \quad (3721)$$

$$5. \quad x = (a + b)^2 - (a - b)^2 \quad (120)$$

$$6. \quad x = (\sqrt{a} + \sqrt{b})^2 \quad (21,954)$$

$$7. \quad x = \sqrt{a + b} \cdot \sqrt{a - b} \quad (3,316)$$

2			
3			
4	a	6	
5	b	5	
6	c	4	
7	d	3	
8	e	2	
9	f	1	
10			
11			
12			
13			

Úloha 4 – absolútne a relatívne adresovanie

a) Vypočítajte obsah štvorca a objem kocky podľa vzoru →

3			
4	Číslo A	5	
5			
6	Číslo B	7	35
7	Číslo C	9	45
8	Číslo D	10	50
9	Číslo E	11	55
10	Číslo F	17	85
11	Číslo G	21	105
12	Číslo H	29	145
13			

a [cm]	S [cm ²]	S [m ²]	V [cm ³]	V [m ³]
1				
2				
3				
a [cm]	S [cm ²]	S [m ²]	V [cm ³]	V [m ³]
1	1	0,0001	1	0,000001
2	4	0,0004	8	0,000008
3	9	0,0009	27	0,000027
4	16	0,0016	64	0,000064
5	25	0,0025	125	0,000125
6	36	0,0036	216	0,000216
7	49	0,0049	343	0,000343
8	64	0,0064	512	0,000512
9	81	0,0081	729	0,000729
10	100	0,01	1000	0,001

b) Vypočítajte násobky čísla A číslami B až H

Úloha na precvičovanie

Vytvorte tabuľku malej násobilky ako pomôcku pre menších školákov.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1	Malá násobilka										
2		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
3	1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
4	2	2	4	6	8	10	12	14	16	18	20
5	3	3	6	9	12	15	18	21	24	27	30
6	4	4	8	12	16	20	24	28	32	36	40
7	5	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50
8	6	6	12	18	24	30	36	42	48	54	60
9	7	7	14	21	28	35	42	49	56	63	70
10	8	8	16	24	32	40	48	56	64	72	80
11	9	9	18	27	36	45	54	63	72	81	90
12	10	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100

Úloha na precvičovanie

Vytvorte formulár pre **TRIEDNY FOND** podľa predlohy. Formulár vytvorte tak, aby po dopĺňaní ďalších hodnôt bol vždy urobený správny výpočet.

Triedny Fond											
výdavky:						sumarizácia:					
špendlíky	25					vyzbierané	1560				
kalendár	48					výdavky	926				
papier	105					zostatok:	634				
fotky	325										
adventný veniec	423										
spolu:		926									
meno:	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	spolu
Janko Hraško	30	30	30								90
Baba Jaga	30	30	30	30							120
Pyšná Princezná	30										30
Harry Potter	30	30	30	30							120
	30	30									60
	30	30									60
	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	300
	30										30
	30	30	30								90
	30	30	30	30	30	30					180
	30										30
	30	30	30								90
	30	30	30	30							120
	30										30
	30	30	30								90
	30										30
	30	30	30								90
spolu:	510	360	300	150	60	60	30	30	30	30	1560

Úlohy 5 - funkcie

- Pri meraní boli získané hodnoty (viď tabuľka). Z týchto hodnôt vypočítajte:

aritmetický priemer – funkcia PRŮMĚR,

medián – funkcia MEDIAN,

modus – funkcia MODE,

geometrický priemer – funkcia GEOMEAN,

harmonický priemer – funkcia HARMEAN.

Poznámka: Ide o štatistické hodnoty, ktoré sa používajú pri vyhodnocovaní získaných hodnôt. Na internete si môžete vyhľadať, čo znamenajú jednotlivé hodnoty.

	A	B	C
1	Laboratórne meranie		
2			
3	Číslo merania	Hodnota	
4	1.	15,3	
5	2.	15,1	
6	3.	15,7	
7	4.	15,4	
8	5.	15,2	
9	6.	15,3	
10	7.	15,2	
11	8.	15,5	
12	9.	15,4	
13	10.	15,3	
14			
15	aritmetický priemer:		
16	medián:		
17	modus:		
18	geometrický priemer:		
19	harmonický priemer:		

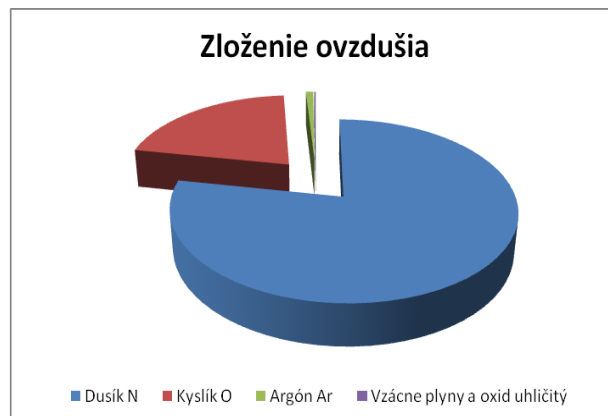
GRAFY V EXCELI

Úloha 7

Vytvorte tabuľku a k nej príslušný graf podľa predlohy

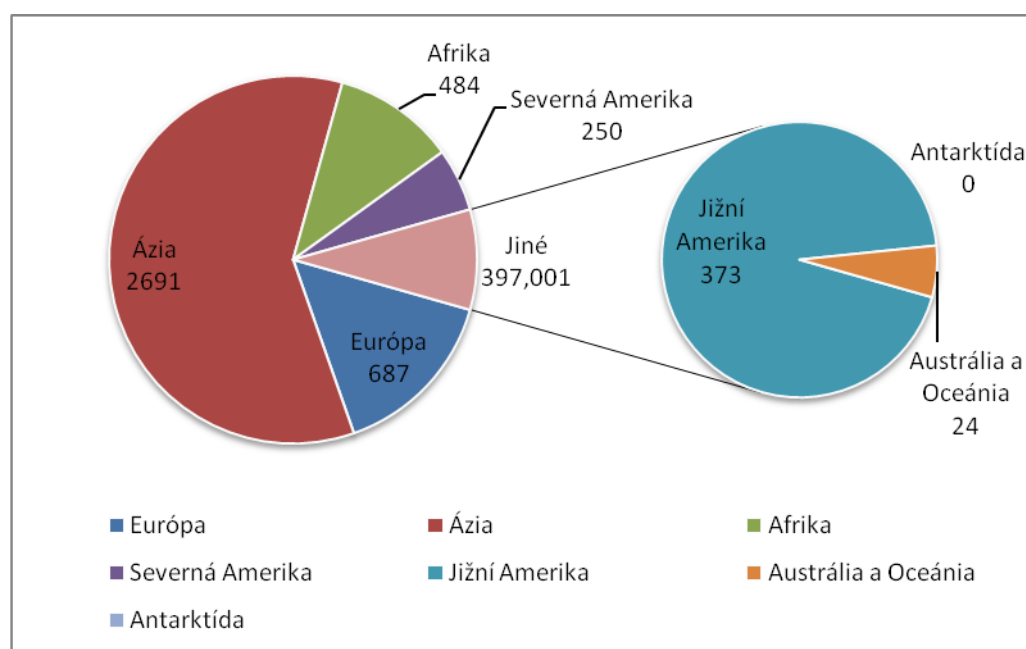
a) Výsečový (=koláčový) graf

Zloženie ovzdušia	
Dusík N	78,00%
Kyslík O	21,00%
Argón Ar	0,83%
Vzácne plyny a oxid uhličitý	0,17%

b)

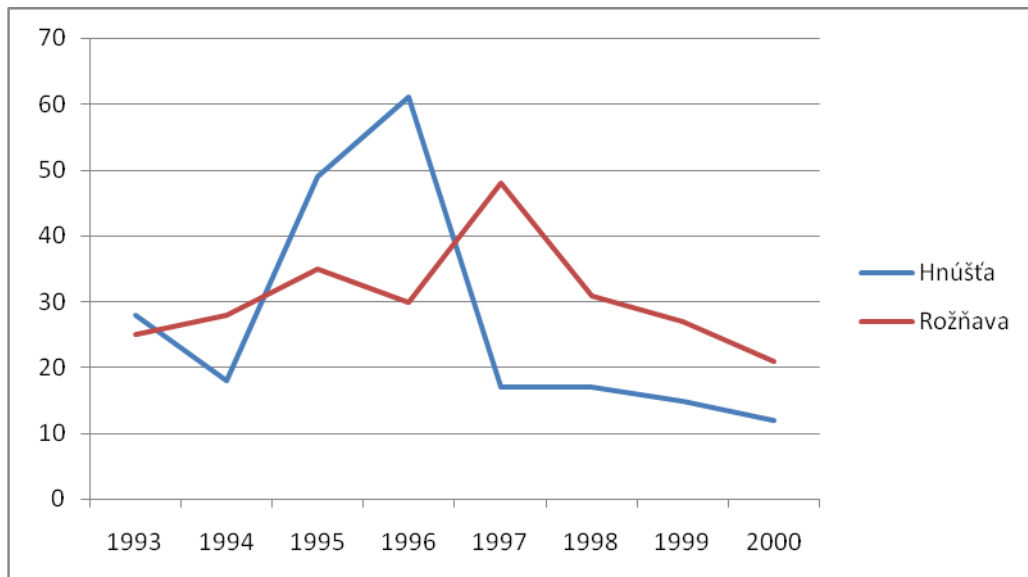
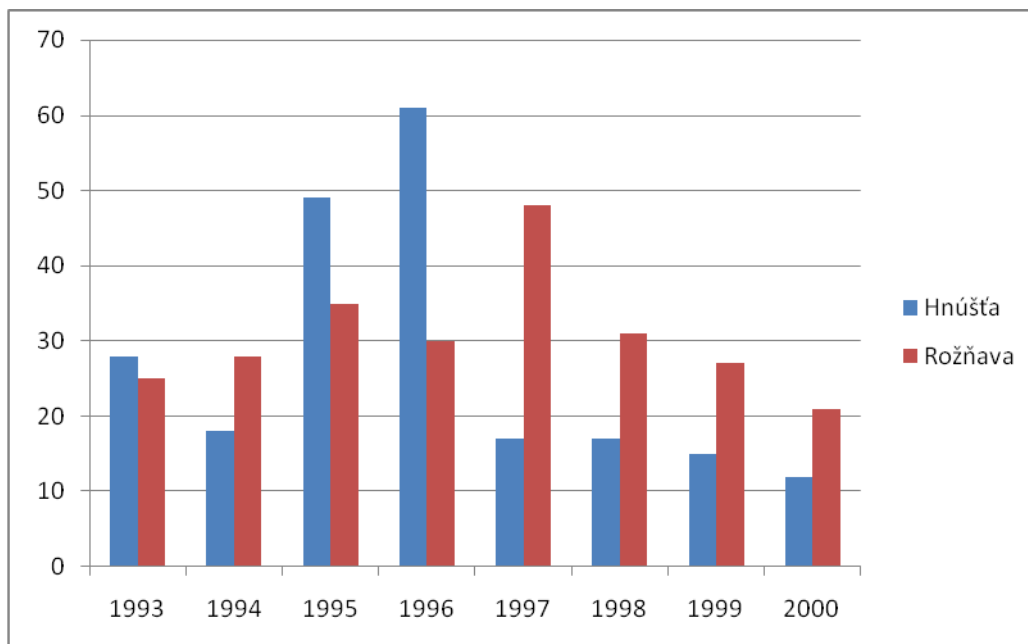
Svetadiely			
Kontinent	rozloha/10 ³ km ²	obyvateľov/10 ⁶	obyv/km ²
Európa	10 527	687	65,26
Ázia	44 413	2691	60,59
Afrika	30 319	484	15,96
Severná Amerika	21 515	250	11,62
Južná Amerika	20 566	373	18,14
Austrália a Oceánia	8 511	24	2,82
Antarktída	13 209	0	0,00
Spolu	149 060	4509	30,25

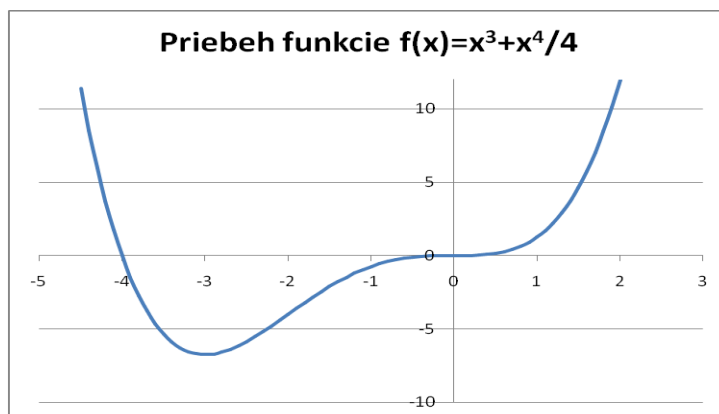
c) V tomto prípade urobte obidva typy grafov

Počet prekročení imisného limitu ($I_{H_{8H}}$) v rokoch 1993-2000

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Hnúšťa	28	18	49	61	17	17	15	12
Rožňava	25	28	35	30	48	31	27	21

d) Vytvorte graf funkcie, ktorej predpis je $f(x)=x^3+x^4/4$. Začnite od hodnoty -4,5 s krokom 0,1. Posledná hodnota je 2. Výsledný graf má mať nasledujúcu podobu:

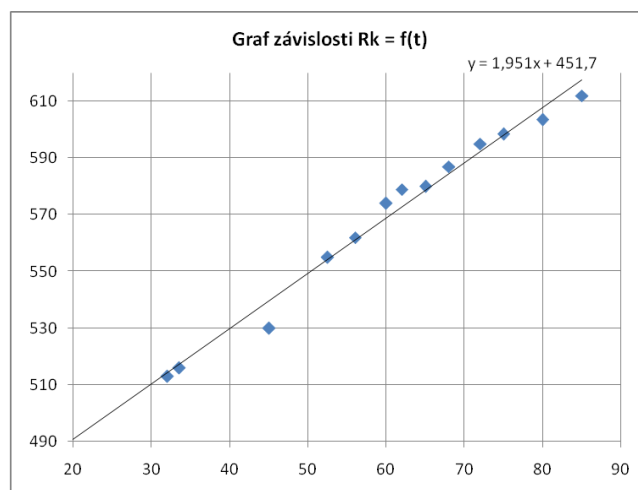

Úloha 8

Vytvorte graf z nameraných dát (spojnica trendu)

a)

číslo merania	t [°C]	R _k [Ω]
1.	19	490
2.	32	513
3.	33,5	516
4.	45	529,9
5.	52,5	555
6.	56	562
7.	60	574
8.	62	579
9.	65	580
10.	68	587
11.	72	595
12.	75	598,5
13.	80	603,5
14.	85	612

b)

číslo merania	t [°C]	R _p [Ω]
1.	19	246,6
2.	32	181
3.	33,5	173,3
4.	45	132,2
5.	52,5	111,2
6.	56	109
7.	60	105
8.	62	100
9.	65	92
10.	68	87
11.	72	82
12.	75	80
13.	80	75,5
14.	85	72

